

UZASADNIENIE

W pozwie z dnia 24 września 2019 r. (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w N., skierowanym przeciwko Wojewódzkiemu Szpitalowi (...) w Z., wniosła o orzeczenie nakazem zapłaty w postępowaniu upominawczym, że pozwany ma zapłacić na rzecz powódki następujące kwoty:

- 336. 666,90 zł z odsetkami za opóźnienie w transakcjach handlowych, liczonymi od 24 września 2019 r do dnia zapłaty;
- 9. 876,96 zł tytułem skapitalizowanych odsetek ustawowych za opóźnienie w transakcjach handlowych, liczonych od kwoty należności głównej z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 24 września 2019 r do dnia zapłaty;
- 35. 501,65 zł tytułem kosztów odzyskiwania należności

wraz z kosztami procesu, w tym kosztami zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

(pozew – k. 4 – 8)

Nakazem zapłaty w postępowaniu upominawczym wydanym 25 października 2019 r. nakazano pozwanemu aby zapłacił powodowi kwotę 336.666,90 zł wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie w transakcjach handlowych liczonymi od dnia 24 września 2019 r do dnia zapłaty, kwotę 9. 876,96 zł z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 24 września 2019 r do dnia zapłaty, kwotę 35 501,65 zł oraz kwotę 26.320 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania w terminie dwutygodniowym od dnia doręczenia nakazu zapłaty, albo wniósł w tym terminie sprzeciw.

(nakaz zapłaty k. 336)

W dniu 19 listopada 2019 r. w sprzeciwie od nakazu zapłaty pozwany zaskarżył nakaz w całości oraz wniósł o oddalenie powództwa w całości. Nadto wniósł o zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów procesu w tym kosztów zastępstwa procesowego.

Pozwany zgłosił następujące zarzuty:

- przedwczesnego wytoczenia niniejszego powództwa w związku z niewywiązaniem się przez powoda z warunków zawartych w umowie w zakresie obowiązku polubownego rozwiązania sporów powstałych na tle zawartej umowy,
- braku udowodnienia zasadności powództwa, co do zasady wobec braku załączenia umów będących podstawą wystawienia faktur VAT,
- braku podstawy prawnej do żądania odsetek ustawowych za opóźnienie w transakcjach handlowych ze względu na nie zawarcie w umowie możliwości ich żądania.

Podniesiono, że żądanie rekompensaty z tytułu odzyskiwania należności powinno opiewać na kwotę 170,08 zł nie zaś na kwotę 35 501,65 zł z tytułu 207 – krotności kwoty odzyskiwania należności. Żądanie 207 – krotności kwoty rekompensaty jest w ocenie pozwanego manipulacją rekompensaty i nie jest podyktowane okolicznościami transakcji, stanowi nadużycie prawa.

Pozwany zakwestionował również zasadność nałożenia na niego nakazem zapłaty obowiązku zwrotu kosztów procesu w kwocie 26.320,00 zł, gdyż kwota ta nie stanowi kosztów niezbędnych do dochodzenia roszczenia. Z uwagi na trudną sytuację finansową pozwany na wypadek nieuwzględnienia zarzutów wniósł o nieobciążanie go kosztami procesu na podstawie art. 102 k.p.c.

(sprzeciw k. 339 – 348)

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny sprawy:

(...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w N. (Wykonawca) oraz Wojewódzki Szpital (...) w Z. (Zamawiający) były stronami umowy Nr (...) z dnia 27 marca 2018 r w oparciu o którą wykonawca miał dostarczać materiały medyczne, a zamawiający zapłacić wykonawcy wynagrodzenie ustalone na podstawie uzgodnionych cen jednostkowych wyszczególnionych w formularzu cenowym zaakceptowanym przez zamawiającego.

Strony uzgodniły, że termin płatności za zrealizowane dostawy nie przekroczy 60 dni, licząc od dnia wystawienia faktury przez wykonawcę.

(umowa wraz z załącznikami k. 367 – 377)

Strona powodowa wykonywała na rzecz pozwanego dostawy zgodnie z zawartą umową i wystawiała z tego tytułu faktury VAT.

Powód wystawił za dostarczone do pozwanego materiały faktury za okres od 18 lutego 2019 r do 15 maja 2019 r z terminem płatności w ciągu 60 dni na kwoty wynoszące łącznie 382 045,51 zł w tym 336 666,90 zł tytułem należności głównej, 9.876,96 zł tytułem skapitalizowanych ustawowych odsetek za opóźnienie w transakcjach handlowych i 35.501,65 zł tytułem rekompensaty za koszty odzyskiwania należności.

Pozwany nie kwestionował ani jakości realizowanych dostaw, ani wysokości należności stwierdzonych fakturami.

(okoliczności niesporne, faktury k. 42 – 333)

Pismem datowanym na dzień 15 lipca 2019 r. strona powodowa wezwała pozwanego do zapłaty zaległych należności wraz z ustawowymi odsetkami. W tym samym dniu powód pisemnie zaproponował pozwanemu rozłożenie należności na raty jako próbę pozasądowego załatwienia sporu. Pozwany zarówno na wezwanie jak i na propozycję rozłożenia należności na raty nie odpowiedział. Nadto w dniu 13 sierpnia 2019 r powód zaproponował zawarcie umowy kredytu kupieckiego, która umożliwiałaby pozwanemu dokonywanie dalszych zakupów u powoda z jednoczesną prolongatą spłaty należności już wymagalnych.

(ostateczne wezwanie do zapłaty k. 29, ratalne porozumienie k. 37 – 41, projekt umowy kredytu kupieckiego z dnia 13.08.2019 r k. 27 – 28)

Kurs średni euro z okresu dochodzonego pozwem kształtował się na poziomie 4, (...) (okoliczności bezsporne)

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie wyżej wskazanych dowodów z dokumentów przedłożonych przez strony w toku postępowania. Dowody uznane zostały za wiarygodne w całości, albowiem nie budziły one zastrzeżeń Sądu, co do autentyczności i prawdziwości twierdzeń w nich zawartych.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Powództwo zasługiwało na uwzględnienie niemal w całości.

W niniejszej sprawie bezsporne było, że strony prowadziły współpracę handlową, w ramach której Wojewódzki Szpital (...)–Curie w Z. (zamawiający) zlecał (...) Spółce z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w N. (wykonawca) wykonywanie umowy o dostawę materiałów medycznych w zakresie wskazanym w treści umowy.

Poza sporem pozostawało również to, iż powód dokonywał zgodnie z postanowieniami umownymi dostaw, a pozwany nie zapłacił za zrealizowane dostawy w terminach określonych w fakturach VAT wystawianych zgodnie z postanowieniami zawartej między stronami umowy.

Na gruncie rozpoznawanej sprawy osią sporu pozostawała kwestia żądania przez powoda zapłaty 207 -krotności rekompensaty w związku z kosztami odzyskiwania należności na podstawie przepisu art. 10 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 2013 r. o terminach zapłaty w transakcjach handlowych (Dz. U. 2013 r., poz. 403).

Podstawą prawną żądania zapłaty rekompensaty w wysokości 40 euro jest w/w art. 10 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 2013 r. o terminach zapłaty w transakcjach handlowych, zgodnie z którym wierzycielowi, od dnia nabycia uprawnienia do odsetek, o których mowa w art. 7 ust. 1 lub art. 8 ust. 1, przysługuje od dłużnika, bez wezwania, równowartość kwoty 40 euro przeliczonej na złote według średniego kursu euro ogłoszonego przez Narodowy Bank Polski ostatniego dnia roboczego miesiąca poprzedzającego miesiąc, w którym świadczenie pieniężne stało się wymagalne, stanowiącej rekompensatę za koszty odzyskiwania należności.

Zważyć należy, że w ustawie chodzi o dochodzenie zaległości płatniczej dotyczącej należności głównej. Nie wpisuje się w istotę instytucji wezwania do uiszczenia należności ubocznych (noty odsetkowe), czy przedłożone do akt sprawy ostateczne wezwanie do zapłaty. W ocenie sądu nie można żądać rekompensaty kosztów, jeżeli do odzyskiwania należności w ogóle nie doszło. Powód nie wykazał poniesienia jakichkolwiek kosztów. Zważywszy zatem na cel wprowadzenia tego uregulowania i tym samym społeczno-gospodarcze przeznaczenie tego prawa, w niniejszej sprawie brak było podstaw dla uwzględnienia powództwa w zakresie przekraczającym równowartości kwoty 40 euro. Celem bowiem wprowadzenia tejże normy, jak wynikało to zarówno z dyrektywy europejskiej podlegającej implementacji właśnie w tej ustawie, jak i z samej treści art. 10, było zapewnienie rekompensaty za koszty odzyskiwania należności. Strona powodowa, mimo, iż jej roszczenie wynikało z z przeszło 100 faktur skumulowała je i dochodziła go tylko raz – kierując do pozwanego jedno wezwanie do zapłaty, a następnie jeden pozew o zapłatę. Skoro należność dochodzona była tylko raz, to zasadne jest tylko jednokrotne naliczenie kosztów jej odzyskania, bez względu na to, ile faktur składa się na taką należność. W ocenie sądu automatyczne naliczanie kwoty 40 euro od każdej faktury skradającej się na jedną należność dochodzoną w sprawie nie może stać się dodatkowym, regularnym źródłem pozyskiwania środków przez uprawnionego, pozostającym w oderwaniu od funkcji jaką miała pełnić. W tych okolicznościach stwierdzić należy, że żądanie powoda w zakresie zapłaty rekompensaty za koszty odzyskania wierzytelności w zakresie przekraczającym 40 euro było całkowicie bezzasadne. Wobec powyższego sąd zasądził od pozwanego na rzecz powoda kwotę 171,35 zł stanowiącą równowartość 40 euro liczoną po średnim kursie NBP z okresu dochodzonego pozewem.

Dalsze zarzuty pozwanego wskazane w treści sprzeciwu okazały się być bezzasadne.

Odnosząc się do kwestii czy istniała podstawa prawna dochodzenia odsetek w wysokości odsetek ustawowych za opóźnienie w transakcjach handlowych, wskazać należy, że w świetle art. 359 k.c. odsetki stanowią świadczenie uboczne /akcesoryjne/ w stosunku do sumy pieniężnej i należą się tylko wtedy, gdy to wynika z czynności prawnej albo z ustawy, z orzeczenia sądu lub z decyzji innego właściwego organu (§ 1 art. 359 k.c.). Jeżeli wysokość odsetek nie jest w inny sposób określona, należą się odsetki ustawowe (§ 2 art. 359 k.c.). Obowiązek zapłaty odsetek może wynikać z ustawy lub czynności prawnej. Przepis prawny może przyznać sądowi lub innemu organowi kompetencję do ustanowienia tego obowiązku (por. art. 212 § 3 k.c.) lub ex lege kreować obowiązek zapłaty odsetek, jak przykładowo art. 481 § 1 k.c. (odsetki za opóźnienie) lub art. 5–8 ustawy z dnia 8 marca 2013 r. o terminach zapłaty w transakcjach handlowych. W myśl art. 8 powołanej ustawy dotyczącego odsetek płatnych po terminie wymagalności od podmiotu publicznego, w transakcjach handlowych, w których dłużnikiem jest podmiot publiczny, wierzycielowi, bez wezwania, przysługują odsetki ustawowe za opóźnienie w transakcjach handlowych, za okres od dnia wymagalności świadczenia pieniężnego do dnia zapłaty, jeżeli są spełnione łącznie następujące warunki: wierzyciel spełnił swoje świadczenie; wierzyciel nie otrzymał zapłaty w terminie określonym w umowie (ust. 1). Przenosząc powyższe na grunt rozpoznawanej sprawy stwierdzić należy, że wbrew twierdzeniom pozwanego, strona powodowa była, z racji obowiązującej od dnia 1 stycznia 2016r. nowelizacji przepisów dotyczących odsetek ustawowych za opóźnienie w transakcjach handlowych uprawniona do dochodzenia tych odsetek. Zważyć należy, że w świetle art. 2 ustawy z dnia 8 marca 2013r. o terminach zapłaty w transakcjach handlowych (Dz.U. 2016.684 t.j.) przepisy tej ustawy stosuje się do transakcji handlowych, których wyłącznymi stronami są przedsiębiorcy i m.in. podmioty, o których mowa w art. 3 ust.1 pkt. 1 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. – Prawo zamówień publicznych

(Dz.U. z 2015r. poz. 2164), a więc m.in. jednostki sektora finansów publicznych. Z kolei art. 9 pkt. 10 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz.U.2016.1870 t.j.) wskazuje, że są nimi m.in. samodzielne publiczne zakłady opieki zdrowotnej. Z tych też względów nie ma wątpliwości, że stosunki prawne między stronami regulują także postanowienia ustawy o terminach zapłaty w transakcjach handlowych. W tej sytuacji sąd nie dopatrył się, aby rodzaj i wysokość żądanych przez stronę powodową odsetek były bezzasadne.

Strona powodowa zgodnie z zawartymi umowami wykonała na rzecz pozwanego dostawy materiałów medycznych, za które szpital nie płacił. Mając na uwadze wysokość należności głównej i powyższe rozważania o charakterze należnych powodowi odsetek, sąd zasądził od pozwanego na rzecz powoda żądane kwoty 336.666,90 zł i 9.876,96 zł wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie w transakcjach handlowych od dnia 24 września 2019 r. do dnia zapłaty (punkt 1a i b wyroku).

Nie było żadnych podstaw do uznania, że dochodzenie przez powoda jego roszczeń jest sprzeczne z zasadami współżycia społecznego, czy dobrymi obyczajami (art. 5 k.c.). Przeciwnie, za prawidłowo i terminowo wykonane usługi przez powoda należy mu się zapłata w pełnej wysokości i przewidzianym przez strony terminie. To raczej odmowa tej zapłaty przez pozwanego może być traktowana jako sprzeczna z dobrymi obyczajami w obrocie gospodarczym.

Zarzuty dotyczące przedwczesnego wytoczenia powództwa wobec braku postępowania ugodowego oraz nieudowodnienia roszczenia z powodu braku dowodu w postaci zawartych umów między stronami nie zasługiwały na uwzględnienie. Powód zaproponował pozwanemu zawarcie porozumienia, w ramach którego zadłużenie pozwanego zostało rozłożone na raty, jednakże pozwany nie był zainteresowany powyższym rozwiązaniem. Co się zaś tyczy zarzutu nieudowodnienia roszczenia, to zarzut utracił swój walor o tyle, że sam pozwany przedstawił przedmiotową umowę.

Ponieważ strona powodowa wygrała proces niemal w całości, o kosztach postępowania orzeczono na podstawie art. 100 zd.2.k.p.c.

ZARZĄDZENIE

doręczyć zgodnie z wnioskiem